

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на Кшиштов Бялоблудски на тема “Дисонанси и перспективи за алтернативно управление на миграционните процеси в страните от Вишеградската четворка” за даване на образователна и научна степен “доктор” по професионално направление 3.7. „Администрация и управление”, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

Представеният за обсъждане дисертационен труд е с обем 335 стр. съдържа въведение, три глави, заключение, 4 приложения, списък на използваната литература и приноси.

Цитира 198 източника, които цитира детайлно в текста и сумира в края на изследването, от които 87 на англ. език, руски полски и един на български език. Разглежда актуален и сложен изследователски проблем, засягащ управлението на миграцията (М), миграционните процеси (МП) в страните от Вишеградската група (ВГ).

1. Оценка на резултатите и приносите на кандидата. Характер на приносите.

Основните резултати от дисертационния труд са:

- Теоретическо обобщение на концепциите и подходите за изследване на М и МП.
- Проблемна идентификация, вкл. генезис и причини на М и МП в ЕС в началото на 21 век.
- Изясняване на ролята на ВГ за формиране на европейската политика за М и МП.

- Систематизиране и рефериране на правните основи за регулиране на ключови аспекти МП в ЕС и във ВГ и идентификация на принципната рамка за М и МП във ВГ.
- Характеризиране на особеностите на съвременните модели на ИП във ВГ.
- Характеристика на вътрешната миграция във ВГ.
- Изясняване на причините, видовете, спецификата и последствията от емиграцията и емиграционните процеси във ВГ.
- Характеристика на политическото възприемане на социално-икономическите последици от ИП във ВГ.
- Идентифициране на тенденциите, последиците и начините за преодоляване на европейската миграционна криза във връзка с МП и политики във ВГ.

Основните претенции на автора за приносни резултати са:

- Доказване, че настоящата миграционна криза е сложно хуманитарно и управленско явление и едновременно с това криза на солидарност в ЕС.
- Идентификация на принципната рамка за М и МП във ВГ.
- Аргументиран, че ситуацията във ВГ не е еднаква, а предимно имигрантска в Унгария, Словакия, Чехия и емигрантска в Полша. Тя има политически характер и води до ескалация на емиграцията след възникване на приток на мигранти.
- Определени са следните ключови въпроси на миграционната политика във ВГ: дефицит на пазара на труд; неефективна интеграция на мигрантите; липса на адекватни миграционни политики; дисонанси на миграционната и социална политика; дефицит на информационни и образователни политики.

- Идентифицирани са различни подходи на страните от ВГ за разбиране на възникващите миграционни проблеми. В Унгария доминира протекционизъм. Полша прилага смес от комбинирани либерално-консервативни и културно-националистически подходи. Словакия демонстрира либерално-консервативен подход и подход на словашкото малцинство. Чехия прилага постмодерен европейски, популистки и националистически подход.
- Разкрито е, че ИП във ВГ имат потенциал да генерират „имигрантски и икономически излишък“ и да се приемат като инструмент за насърчаване на социално-икономическото развитие.
- Разкриване на тенденция за все по-големи различия на ИП в страните от региона, защото така те ще могат да максимизират позитивните ефекти от имиграцията.

Приемам тези претенции. Към тях мога да добавя приносния характер на идентифицираната принципна рамка за М и МП във ВГ.

Рецензираният труд е задълбочено теоретико-методическо и емпирично изследване на реален и сложен политически проблем на ЕС. Резултатите и приносите от него несъмнено обогатяват знанията за причините за неговото възникване и идеите за неговото решаване. Неговото широко публично представяне е в състояние да подобри възприемането и разбирането на проблема за европейска солидарност по политиката по М и МП, както и да спести значителни финансови средства за нерационални изолирани действия от отделни страни.

2. Критични оценки, забележки и препоръки с оценка на тяхното влияние върху качеството и количеството на получените резултати и приноси.

Към труда могат да се направят следните бележки и препоръки:

- Твърде голям обем на изложение на труда (355 стр.).

- Препоръчително е по-детайлно разграничаване на краткосрочните и дългосрочни ефекти от политиката на ВГ. Това би могло да допълни изводите за реактивност на провежданата политика и отсъствие на стратегически ориентири за бъдещето, които несъмнено са отчетени от западно и северно европейските страни в ЕС.
- Значимостта, както и ограничената публикация за политиката на ВГ по изследвания проблем дава основание за препоръка за неговото публикуване в нашата страна.

3. Заключение.

Представеният докторски труд има характер на завършено научно изследване. С него авторът демонстрира убедително способност да анализира и допринася за решаването на сложни обществени проблеми извън сферата на материалното производство. Резултатите от труда отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и на Правилника за неговото прилагане. Получените резултати от дисертационния труд ми дават основание да препоръчам на Уважаемото научно жури на ВСУ „Черноризец Храбър“ да даде исканата образователна и научна степен „Доктор“ на нейния автор г-н Кшиштоф Бялобродски.

София, 21 април 2019 г.

Рецензент:

/ проф. д-р Т. Иванов/